Класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ГЕН. ВЛАДИМИР ЗАИМОВ“ гр. СОПОТ
4330 гр. Сопот, ул. „Иван Вазов“ №1, тел.: +359 882525512, e-mail: info-1601363@edu.mon.bg

Утвърдил:

Директор:.....

/Георги Генов/

Единни правила за задълженията на училищната общност, свързани със случаите на тормоз

в ПГ „Ген. Владимир Заимов“, гр. Сопот

Класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз в ПГ „Ген. Владимир Заимов“, гр. Сопот. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с възникнали такива.

При създаването на правилата са спазени следните **принципи:**

- Нетолериране и нетърпимост към тормоза и насилието в ПГ „Ген. Владимир Заимов“. Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремеж към формиране на училищна общност, култура на социалнокомпетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо до прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правила:

1. В ПГ „Ген. Владимир Заимов“ всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, възпитатели, ръководство, родители, непедагогически персонал).
2. Всички поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
3. Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретниангажименти по превенцията и справянето с училищния тормоз.

Настоящите правила регламентират задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз. Те са част от превантивните дейности, които се предприемат на равнище училище.

I. Задължения на персонала на училището

1. Педагогически съвет

• При установена необходимост актуализира настоящите правила, като част от Правилника за дейността на училището.

2. Училищен координационен съвет за справяне с тормоз и насилието

• Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на равнище училище;

• Обобщава резултатите от оценката на тормоза в началото на учебната година и запознава заинтересованите страни с обобщените резултати;

• Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни правила и ценности;

• Обсъжда, приема и актуализира при нужда процедурите за докладване, регистриране и проследяване наслучаите на тормоз;

• Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата;

• Подпомага класните ръководители с материали и консултации, съдейства за организирането на периодични обучения на учителите по темата за насилието и тормоза;

• Отговаря за воденето и съхранението на Единен регистър за регистриране на случаите на тормоз и насилие и съпътстващата документация;

2. Ученици

• Учениците изпълняват задълженията си, според правилника за вътрешния ред в

училището.

• Учениците активно участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят е поведението си за изграждането на училищната общност.

• Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличие на подобни прояви.

3. Класни ръководители

• Следят за ситуации на тормоз между учениците в класа и са в постоянен обмен на информация с училищната комисия;

• Запознават учениците е процедурата за съобщаване на случаи на тормоз;

• Инициират приемането на правила и ценности на равнище клас, които поставят на видно място в класната стая;

• В плана на класа планират провеждането на дейности, свързани с формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие;

• Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, от център за превенция на насилието, местната комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и др. Информират учениците за националната телефонна линия за деца в риск 116 111.

• Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа;

• Запознават родителите в началото на всяка учебна година с Механизма за противодействие на насилието и тормоза, както и с приетите Единни правила за действие в случаи на тормоз сред учениците;

• Информират родителите при всяка проява на тормоз, в която детето им е участник и за предприетите от училището мерки

4. Всички учители и възпитатели

• Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ;

• Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз между учениците;

• Познават и прилагат правилата, приети от съответния клас и изискват отучениците да ги спазват;

• Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно

• За всеки случай на насилие или тормоз попълват протокол, който предават на председателя на училищната комисия;

5. Дежурни учители

• Стриктно спазват утвърдения от директора график за дежурство;

• Реагират според утвърдените процедури в ситуации на тормоз по време на дежурство;

• Докладват на училищното ръководство за всеки случай на тормоз.

6. Непедагогически персонал

• Полагат грижи за предотвратяване на прояви на насилие и тормоз в училищни помещения, за които отговарят;

• Познават основните принципи на действие в ситуации на тормоз и ги прилагат;

• Не допускат прояви на тормоз и насилие и съобщават за тях на класенръководител, заместник-директор, директор.

7. Охрана

• Осъществяват пропускателния режим и контролират влизането и излизането в училището на ученици, учители, възпитатели, служители и външни лица.

• Познават основните принципи на действие в ситуации на тормоз и ги прилагат;

• Реагират според утвърдените процедури в ситуации на тормоз по време на дежурство;

• Не допускат прояви на тормоз и насилие и съобщават за тях на заместник- директор, директор.

8. Ръководство

• Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психо-социален климат и конструктивни взаимоотношения в духна толерантност, сътрудничество и партньорство.

• Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.

• Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.

В ПГ „Ген. Владимир Заимов“ се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. Това взаимодействие се осъществява чрез ученическо самоуправление (Училищен ученически съвет), организират се различни извънкласни инициативи, в които участват ученици от различни випуски, за да се опознават взаимно и да се повишава степента на толерантност и партньорство между тях.

В ПГ „Ген. Владимир Заимов“ се създават не само възможности за изява на социалнокомпетентностното поведение, но и постиженията и добрите практики по отношение на неговото проявление се популяризират, за да се мултиплицира ефектът от него. Училищната комисия със съдействието на останалите представители на училищната общност осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище; популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

II. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от *учителите/служителите,* а някои от *самите деца.* Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези,които само присъстват без активно да участват.

Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят.

Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат следните действия:

1. Процедура за информиране и съобщаване на случаи на тормоз

• Ученици - жертва на тормоз или ученици, свидетели или участници в ситуация на тормоз информират класния ръководител или ръководството на училището;

• Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа;

• Всеки учител и служител, наблюдавал случай на тормоз, е длъжен незабавно да информира училищното ръководство.

2. Прекратяване на ситуация на тормоз

Задължение на всеки учител или служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на насилие/тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал /от ученик, родители ли друг служител от училището/

В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно. Да се уведоми класния ръководител.

Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това става на по-късен етап.

Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство.

Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата - свидетели на тормоза, към средата, а не към участниците в ситуацията на насилие;

3. Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз

3.1. Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник/училищния психолог.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор е ученика.

- ✓ Учителят със спокоен и умерен тон, както и е държанието си, показва ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че хората правят грешки, които следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания;
- ✓ Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря е ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си. С това негово решение трябва да се съгласи и потърпевшият от тормоза ученик;
- ✓ Класният ръководител изслушва ученика, упражнил тормоза в отсъствието на потърпевшия ученик;
- ✓ След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка;
- ✓ Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители, или педагогическия съветник, които също могат да подпомогнат работата на учителя като наблюдават ученика във взаимоотношенията му с другите ученици и дадат насоки за действията и мерките, които класният ръководител да предприема при необходимост.

3.2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата се прилага подходът за възстановяване на щетата, уведомяване на класния ръководител и УКССНТУ в случай на деца, жертва на насилие или в риск от насилие, като ситуацията се вписва в

регистъра.

- ✓ Класният ръководител уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;
- ✓ Разговорът се провежда в партньорски взаимоотношения, като се предоставя отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;
- ✓ Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и неглижирането на другия ученик от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;

3.3. При много сериозно ниво на тормоз - злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на ученика - жертва, така и на ученика - извършител се уведомява Дирекция социално подпомагане - Отдел за защита на детето, Държавната агенция за закрила на детето или МВР.

- ✓ Учителят или служителят, станал свидетел на подобен тормоз, ако не може да се справи сам е длъжен да потърси помощ от охраната в училището, учители, дежурния екип или други лица, намиращи се в района на инцидента;
- ✓ След прекратяване на физическия контакт между лицата, свидетелят на тормоза уведомява директора на училището и регистрира ситуацията на насилие в единния регистър на училището;
- ✓ Директорът свиква **УКССНТУ** и уведомява отдела за „Закрила на детето" по местоживеене на участниците и отдела за „Закрила на детето" към ДСП - Карлово, МКБППМН, РУО и полицията;

УКССНТУ обсъжда ситуацията на свое работно заседание и съставя протокол за тормоз, уведомява класния ръководител и родителите на учениците като ги насочва към МКБППМН и полицията, ОЗД и общината по силата на координационния механизъм.

4. Реакции спрямо ученик, което е обект на тормоз

Работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях наумения за справяне с подобно поведение.

- ✓ Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило;
- ✓ Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- ✓ Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

5. Реакции спрямо наблюдателите

- ✓ Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. От останалите очаква да направят същото, ако се случи в бъдещето;
- ✓ Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо учениците, станали обект натормоз.

Класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
за работа с дете, жертва на тормоз

Разпознаване на децата подложени на тормоз
Разговор на детето с класния ръководител
Индивидуална подкрепа на детето
Детето само преценява, какво ще му помогне да се почувства сигурно
Поверителност на разговора
Изграждане на доверие и сигурност, разговор е педагогически съветник

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
за работа с деца, конто помагат и подкрепят тормоза

Преценка на ситуацията и нейната тежест
Предотвратяване ескалацията на насилието
Да се разграничи тормоза от играта
Работа на помагачите е класния ръководител и педагогическия съветник
Насърчаване на децата за спазване на училищния правилник
Уведомяване на родителите

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
за работа с дете, упражнило тормоз

При първа проява, която не е тежка - възстановяване на щетата
Уведомява се класния ръководител
Изслушване на детето от класния ръководител, проследяване на поведението му
Съдействие от педагогическия съветник
Уведомяване на родителите
Насочване на консултации с педагогически съветник на подходящо място
При тежка проява директора уведомява в писмена форма Отдел „Закрила на детето", РУО-Пловдив, Полиция

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
за работа с деца, наблюдатели на тормоз

Насърчаване поведението на подкрепа, засилване на съпричастността и посочване на положителните ефекти от поведението
Постигане на морална независимост, преценка за добро и лошо
Да се прави разлика между това да предадеш и да се довериш на възрастния за справяне с неприятностите
Съдействие от педагогическия съветник/училищен психолог
Осигуряване на сигурност
Да се научи детето да помага на жертвата, да не окуражава и да не подкрепя мъчителя

УЧИЛИЩНА СИСТЕМА за насочване към други служби

Регистриране на ситуации на тормоз

Създава се единен регистър в училището за описване на ситуации на училищен тормоз;

Всяка ситуация на тормоз се описва в регистъра от учители/служителя, който я е наблюдавал с цел проследяване развитието на случая във времето и планиране на подходяща интервенция;

Регистърът съдържа следните реквизити: „дата", „кратко описание на всяка ситуация", „участници", „клас", „предприети мерки", „подпис".

Регистърът се съхранява от председателя на УКССТНУ;

Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат необходимите мерки за взаимодействие с родителите, с учителите и с педагогическия съветник.

Насочване към други служби

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето".

УКССНТУ предлага на Директора да бъде потърсено съдействие от съответния отдел „Закрила на детето" по местоживеене и отдела за „Закрила на детето", на чиято територия е училището, МКБППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето" към Дирекциите „Социално подпомагане". Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.